

Lieta C-152/20

**Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu kopsavilkums saskaņā ar Tiesas
Reglamenta 98. panta 1. punktu**

Datums, kurā lūgums reģistrēts Tiesā:

2020. gada 30. marts

Iesniedzējtiesa:

Tribunalul Mureș (Rumānija)

Datums, kurā pieņemts iesniedzējtiesas nolēmums:

2019. gada 1. oktobris

Prasītāji:

DG

EH

Atbildētājs:

SC Gruber Logistics SRL

Pamatlietas priekšmets

Prasība, ar kuru prasītāji DG un EH kā darba ņēmēji lūdz *Tribunalul Mureș* (Murešas apgabaltiesa, Rumānija) piespriest atbildētājai *SC Gruber Logistics SRL* kā darba devējai samaksāt atsevišķas naudas summas.

Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu priekšmets

Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 593/2008 (2008. gada 17. jūnijs) par tiesību aktiem, kas piemērojami līgumsaistībām (Roma I), 3. un 8. panta interpretācija

Prejudiciālie jautājumi

1) Vai Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 593/2008 (2008. gada 17. jūnijs) 8. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka individuālam darba

līgumam piemērojamo tiesību aktu izvēle izslēdz tās valsts tiesību aktu piemērošanu, kurā darba ņēmējs pastāvīgi ir veicis darbu, vai arī tādējādi, ka piemērojamo tiesību aktu izvēle izslēdz regulas 8. panta 1. punkta otrā teikuma piemērošanu?

2) Vai Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 593/2008 (2008. gada 17. jūnijs) 8. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka [tiesības uz] minimālo algu, kas ir spēkā valstī, kurā darba ņēmējs pastāvīgi ir veicis darbu, ir tiesības, uz kurām attiecas “noteikumi, no kuriem nevar atkāpties, savstarpēji vienojoties, atbilstīgi tiesību aktiem, kurus piemērotu [...], ja nebūtu izdarīta izvēle” regulas 8. panta 1. punkta otrā teikuma izpratnē?

3) Vai Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 593/2008 (2008. gada 17. jūnijs) 3. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tas nepieļauj, ka Rumānijas Darba kodeksa noteikumu norādīšana individuālā darba līgumā ir līdzvērtīga Rumānijas tiesību aktu izvēlei, ciktāl Rumānijā ir vispāratzīts, ka pastāv likumā noteikts *pienākums* šādu izvēles klauzulu iekļaut individuālā darba līgumā. Citiem vārdiem sakot, vai Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 593/2008 (2008. gada 17. jūnijs) 3. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tas nepieļauj valsts tiesību normas un praksi, atbilstoši kuriem individuālos darba līgumos *obligāti* tiek iekļauta klauzula par Rumānijas tiesību aktu izvēli?

Atbilstošās Savienības tiesību normas un judikatūra

Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 593/2008 (2008. gada 17. jūnijs) par tiesību aktiem, kas piemērojami līgumsaistībām (Roma I), 3. pants (Izvēles brīvība) un 8. pants (Individuālie darba līgumi)

Tiesas 2011. gada 15. marta spriedums *Koelzsch* (C-29/10, EU:C:2011:151)

Atbilstošās valsts tiesību normas un valsts judikatūra

Legea nr. 53/2003 privind Codul muncii (Likums Nr. 53/2003 par Darba kodeksu), 111. pants, kurā ir noteikts darba laiks, un 133. pants, kurā ir noteikts atpūtas laiks

Legea nr. 344/2006 privind detașarea salariaților în cadrul prestării de servicii transnaționale (Likums Nr. 344/2006 par darba ņēmēju norīkošanu darbā starptautisku pakalpojumu sniegšanas jomā)

1. pants

“Šī likuma noteikumi ir piemērojami:

[..]

b) Rumānijas teritorijā reģistrētiem uzņēmumiem, kas starptautiskas pakalpojumu sniegšanas ietvaros uz Eiropas Savienības dalībvalsts, Eiropas Ekonomikas zonas vai Šveices konfederācijas teritoriju norīko darbā darba ņēmējus, ar kuriem ir nodibinātas darba attiecības, atbilstoši 4. panta 2. punktā paredzētajiem nosacījumiem.”

4. panta 2. punkts

“Šis likums ir piemērojams, ciktāl 1. punkta b) apakšpunktā minētie uzņēmumi veic kādu no šādiem starptautiskiem pasākumiem:

a) norīko darbā darba ņēmēju Rumānijā uz to atbildību un to vadībā saskaņā ar līgumu, kas noslēgts starp uzņēmumu, kurš dod norīkojumu, un pakalpojumu saņēmēju, kas darbojas Eiropas Savienības dalībvalsts, Eiropas Ekonomikas zonas vai Šveices konfederācijas teritorijā, ar noteikumu, ka starp uzņēmumu, kurš dod norīkojumu, un darba ņēmēju norīkojuma laikā ir darba attiecības;

b) norīko darbā darba ņēmēju Rumānijā iestādē vai uzņēmumā, kas pieder kādai uzņēmumu grupai Eiropas Savienības dalībvalsts, Eiropas Ekonomikas zonas vai Šveices konfederācijas teritorijā, ar noteikumu, ka starp uzņēmumu, kurš dod norīkojumu, un darba ņēmēju norīkojuma laikā ir darba attiecības;

c) pagaidu darba aģentūra izīrē darba ņēmēju uzņēmumam, kas ir reģistrēts vai darbojas Eiropas Savienības dalībvalsts, Eiropas Ekonomikas zonas vai Šveices konfederācijas teritorijā, ar noteikumu, ka starp darba ņēmēju un pagaidu darba aģentūru norīkojuma laikā ir darba attiecības.”

7¹ pants

“Rumānijas teritorijā reģistrētu darba devēju, kas sniedz starptautisko pārvadājumu pakalpojumus, darbiniekiem, kuri uz ierobežotu laiku ir norīkoti strādāt Eiropas Savienības dalībvalsts, Eiropas Ekonomikas zonas vai Šveices konfederācijas teritorijā un uz kuriem neattiecas 4. panta 2. punktā paredzētās situācijas, ir piemērojami [Likuma Nr. 53/2003 par Darba kodeksu] atkārtoti publicētās redakcijas ar turpmākajiem grozījumiem un papildinājumiem 43. panta noteikumi, un viņiem ir šī paša tiesību akta 44. panta 2. punktā paredzētās tiesības.”

Ordinul ministrului muncii și protecției sociale nr. 64/2003 pentru aprobarea modelului-cadru al contractului individual de muncă (darba un sociālā nodrošinājuma ministra Dekrēts Nr. 64/2003, ar ko apstiprina individuālā darba līguma paraugu), kura I pielikuma N daļā ir paredzēts, ka visos Rumānijā noslēgtajos individuālajos darba līgumos obligāti ir jābūt iekļautai šādai klauzulai: “Šī individuālā darba līguma noteikumus papildina Likuma Nr. 53/2003 par Darba kodeksu noteikumi.”

Kā judikatūra ir jāmin 2018. gada 18. decembra spriedums civillietā, ko taisījusi *Tribunalul Mureș* (Murešas apgabaltiesa) un apstiprinājusi augstākas instances

tiesa, un ar ko tika noraidīta prasība piespriest darba devējai sabiedrībai samaksāt starpību starp minimālo algu Austrijā autotransporta jomā, uz kuru būtu tiesības saskaņā ar Regulu Nr. 593/2008, un faktiski saņemto algu. *Tribunalul Mureș* (Murešas apgabaltiesa) atzina, ka par tiesību aktiem, kas reglamentē individuālo darba līgumu, puses esot izvēlējušās Rumānijas tiesību aktus, tās esot vienojušās, ka darba ņēmējs savus darba pienākumus neveic noteiktā darba vietā un pārvietošanās notiek nepārtraukti, ka darba ņēmējs papildus atalgojumam saņēma dienasnaudu un individuālā darba līguma puses esot noteikušas Rumānijas lejās izmaksājamo atalgojumu, nevis Austrijas minimālo algu eiro. Turklāt tika uzskatīts, ka ar to, ka darba rīki (kravas automobiļi) ir novietoti mītnes vietā Austrijā, ka vieta, kur prasītājs atgriezās pēc savu uzdevumu izpildes, ir Austrijā un ka valsts, kurā pēdējais minētais pastāvīgi ir veicis darbu, pildot līgumu, ir Austrija, nepietiek, lai izslēgtu Rumānijas tiesību aktu kā tiesību aktu, kas reglamentē individuālo darba līgumu, izvēli.

Īss pamatlietas faktisko apstākļu un tiesvedības izklāsts

- 1 Prasības pieteikumā ir norādīts, ka prasītājus atbildētāja sabiedrība pieņēma darbā kā kravas automobiļu vadītājus, kas savu darbu veic Eiropas Kopienas teritorijā. Individuālajos darba līgumos, ko viņi ir noslēguši ar atbildētāju, bija norādīts šādi: “Šī individuālā darba līguma noteikumus papildina Likuma Nr. 53/2003 par Darba kodeksu noteikumi un tā darba koplīguma noteikumi, kas ir piemērojams vienības/nozares līmenī” un “Strīdus saistībā ar šī individuālā darba līguma noslēgšanu, izpildi, grozīšanu, apturēšanu vai izbeigšanu saskaņā ar tiesību aktiem izskata tiesu iestāde, kurai ir *ratione materiae* un *ratione loci* kompetence”.
- 2 Runājot par prasītāju darba vietu, līgumos ir precizēts, ka: “Darbs tiek veikts galvenā biroja/uzņēmuma/citas organizētas darba vietas autoservisa (nodaļā/birojā/darbnīcā/vienībā) Oradejas [*Oradea*] pašvaldībā [Rumānija] saskaņā ar deleģējumu/norīkojumu uz klientu un pašreizējo un turpmāko piegādātāju galvenajiem birojiem vai uzņēmumiem, uz visiem galamērķiem valstī un ārzemēs, kur būs nepieciešams arī transportlīdzeklis, kas tiek izmantots darba pienākumu veikšanai, vai jebkurā citā vietā, kur darba ņēmējs veic pārvadājuma darbību”.
- 3 Prasītāju individuālie darba līgumi tika noslēgti gan rumāņu, gan itāļu valodā (puse lapas rumāņu valodā un otra puse – itāļu valodā).
- 4 Ar prasību, kas celta *Tribunalul Mureș* (Murešas apgabaltiesa), it īpaši ir lūgts atbildētājai piespriest samaksāt prasītājiem atalgojumu, uz ko viņiem esot tiesības saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 593/2008 (Roma I), proti, starpību starp faktiski saņemto atalgojumu un minimālo algu, kāda Itālijā ir spēkā autotransporta nozarē, kā arī trīspadsmi un četrpadsmito mēneša algu, uz kuru viņiem esot tiesības saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 593/2008 (Roma I), kas aplūkota kopā ar loģistikas, autotransporta un pārvadājumu nozares darba koplīgumu Itālijā, summas pielāgojot inflācijas indeksam samaksas dienā un pieskaitot likumiskos procentus

no dienas, kad bija jāveic katrs šādi aprēķinātais ikmēneša algas maksājums (abiem prasītājiem), kā arī prasītājam EH samaksāt starpību starp faktiski saņemto atalgojumu un minimālo algu, kas ir spēkā Vācijā, saskaņā ar to pašu regulu par laikposmu, kurā viņš bija norīkots darbā Vācijā.

- 5 Atbildētāja *SC Gruber Logistics SRL* ir iesniegusi pretprasību, kurā tā ir norādījusi, ka prasītāji veica darbu atbildētājas sabiedrības labā, izmantojot Rumānijā reģistrētus kravas automobiļus un pamatojoties uz pārvadājumu licencēm, kas izsniegtas saskaņā ar Rumānijā piemērojamajiem tiesību aktiem, ka visus norādījumus deva sabiedrība un ka darbs tika organizēts Rumānijā.
- 6 Šādos apstākļos *Tribunalul Mureş* (Murešas apgabaltiesa) pēc prasītāju lūguma nolēma uzdot Eiropas Savienības Tiesai jautājumus par Regulas Nr. 593/2008 3. un 8. panta interpretāciju.

Pamatlietas pušu galvenie argumenti

- 7 Savas prasības pamatošanai prasītāji norāda, ka, lai gan individuālie darba līgumi ir reģistrēti Rumānijā, valsts, kurā viņi pastāvīgi veica savu darbu, izpildot līgumu, bija Itālija, un tādējādi viņiem esot tiesības uz minimālo algu, kas ir paredzēta autotransporta nozarē Itālijā, nevis uz minimālo algu Rumānijā, kura viņiem tika maksāta. Viņi turklāt atsaucas uz Tiesas 2011. gada 15. marta spriedumu *Koelzsch* (C-29/10, EU:C:2011:151).
- 8 Konkrētāk prasītāji uzsver, ka vieta, kurā sākās pārvadājuma uzdevumu izpilde un no kuras viņi saņēma norādījumus, bija Itālija, darba rīki, šajā gadījumā kravas automobiļi, bija novietoti Itālijas teritorijā, vietas, kurās galvenokārt tika veikti pārvadājumi, un vietas, kurās tika izkrautas preces, bija Itālijā, un vieta, kur prasītāji atgriezās pēc savu uzdevumu izpildes, atradās Itālijā.
- 9 Atbildētāja iebilda pret lūgumu vērsties Tiesā, uzskatot, ka nepastāv apstākļi, kas pamatotu lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu.

Īss lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu motīvu izklāsts

- 10 Ar pirmo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai Regulas Nr. 593/2008 8. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka gadījumā, ja darbu, kas ir darba līguma priekšmets, darba ņēmējs pastāvīgi veic valstī, kas nav tā, kuras tiesību aktus ir skaidri izvēlējušās līguma puses, valsts tiesa, pamatojoties uz šīs tiesību normas pēdējo teikumu, var izslēgt tiesību aktus, ko ir izvēlējušās līguma puses, ja no apstākļu kopuma izriet, ka starp minēto līgumu un kādu citu valsti pastāv ciešāka saikne.
- 11 Ar otro jautājumu iesniedzējtiesa vēlas noskaidrot, vai [tiesības uz] minimālo algu, kas ir spēkā valstī, kurā darba ņēmējs pastāvīgi ir veicis darbu, ir tiesības, uz kurām attiecas “noteikumi, no kuriem nevar atkāpties, savstarpēji vienojoties,

atbilstīgi tiesību aktiem, kurus piemērotu [...], ja nebūtu izdarīta izvēle”, regulas 8. panta 1. punkta otrā teikuma izpratnē.

- 12 Ja atbilde uz šo jautājumu būs noliedzīga, darba ņēmējs saņems tās valsts minimālo algu, kuras tiesību aktus skaidri ir izvēlējušās līguma puses, pat ja minimālā alga saskaņā ar tās valsts tiesību aktiem, ar kuru līgumam ir visciešākā saikne, būs augstāka, līdz ar to darba ņēmējam šādā aspektā tiktu nodarīts kaitējums.
- 13 Turpretim, ja atbilde būtu apstiprinoša, tas nozīmētu, ka līgumam ir piemērojami divi atšķirīgi likumi, proti, skaidri izvēlētais likums un likums, kurā ir ietverti “noteikumi, no kuriem nevar atkāpties, savstarpēji vienojoties, atbilstīgi tiesību aktiem, kurus piemērotu, ja nebūtu izdarīta izvēle”.
- 14 Ar trešo jautājumu tiek lūgts noskaidrot, vai gadījumā, ja darba devējs izmanto standarta individuālu darba līgumu, kura formulējums iepriekš ir noteikts kādā valsts tiesību aktā un kurā obligāti ir jābūt ietvertai klauzulai, saskaņā ar kuru līgumam ir piemērojami Rumānijas Darba kodeksa noteikumi, tas ir līdzvērtīgs Rumānijas tiesību aktu izvēlei.
- 15 Ja Tiesa atzīs, ka šādi valsts tiesību akti un prakse ir pretrunā Regulas Nr. 593/2008 3. pantam, tiesa no līguma varēs svītrot minēto obligāto klauzulu par piemērojamo tiesību aktu izvēli.